

Gecertificeerd sportveldzand voorkomt veel leed bij (amateur)clubs

Zand is een natuurproduct. Afhankelijk van de diepte en de plaats van winning bestaat het uit grover en fijner zand, maar er zitten ook vervuilingen in. Grindsteentjes of andere vervuilingen kunnen blessures veroorzaken bij spelers. Gebruik van zand uit een gecertificeerde zandwinningsput, waar zand van een constante kwaliteit wordt geproduceerd, kan veel leed bij (amateur)clubs voorkomen.

Auteur: Broer de Boer

Tussen zand en zand zit verschil. Fieldmanagers weten dat als geen ander en zien zich graag verzekerd van het beste zand om de drainagelaag aan te leggen, drainagesleuven op te vullen, de toplaag te renoveren of te versralen of een kunstgrasmat in te strooien. ISA Sport heeft normen gesteld voor het zand die gebruikt worden bij de aanleg van sportvelden. Voor de verschillende doeleinden moeten de zandkorrels een bepaalde structuur en vorm hebben en worden er eisen gesteld aan de korrelgrootteverdeling. Het zijn aspecten die bepalend zijn voor speelbaarheid, de stabiliteit van een sportveld en de vochtdoorlatendheid. Vaak gebruiken clubs hiervoor oncertificeerd zand, geleverd door een grondverzetbedrijf. Het risico bestaat dat het sportveld (net) niet aan de normen voldoet, grindsteentjes bevat of andere vervuilingen. ISA Sport zal zo'n veld afkeuren. Een nachtmerrie voor elke fieldmanager.

Kwaliteitsproces

WJ Euromix in Coevorden produceert en levert instrooizand en andere zandproducten voor de aanleg en het onderhoud van sportvelden. "We zijn een bedrijf dat droge bouwstoffen levert.

Een toenemend aandeel van de omzet van ons bedrijf halen we uit de levering van instrooi-zand", vertelt bedrijfsleider Peter Kok. "We vallen onder de PGB-groep en zijn twee jaar met deze activiteit bezig en het loopt als een trein. Wij betrekken zand uit zandputten in Wilsum en in Itterbeck (Duitsland) van ons zusterbedrijf Infracom. De put in Itterbeck is gecertificeerd door de Stichting BMC, een begrip in de bouw-wereld. Bij de certificering kijkt BMC naar het proces dat Infracom hanteert en wat de mogelijkheden zijn om de productie van verschillende zandfracties te waarborgen. BMC beoordeelt ook de kwaliteitsprocedures, het bemonsteren en de wijze waarop de installatie op basis van het resultaat van de monsters weer bijgesteld kan worden

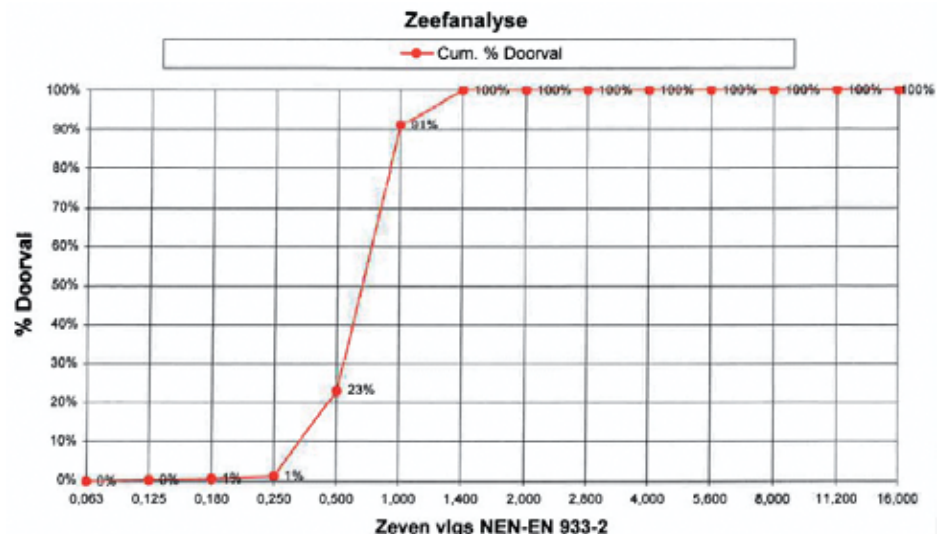
om de kwaliteit te waarborgen. Zo'n certificering garandeert dus dat Infracom een continue productstroom heeft van verschillende zandfracties."

Put in Itterbeck

Voor ik het beseft, zit ik bij Kok in zijn VW Golf op weg naar de zandwinningsput Itterbeck, net over de Duitse grens. Kok vertelt dat ze hier een zandvoorraad hebben van zo'n 300 hectare en laat me zien hoe een volledig geautomatiseerde zandzuiger het zand tot op een diepte van 30 meter diepte wint. Via vijzels en transportbanden gaat het gewonnen zand naar een gigantische installatie. Het zand wordt erin geïnclassificeerd door de verschillende fracties te wassen en uit te zeven, bijvoorbeeld met zeefgroottes van 0.125, 0.250, 0.500, 1,0 en 2,0 mm en ontdaan van verontreinigingen. De verschillende aardvochtige fracties gaan apart in een bunker. "De man op de gigantische shovel die daarmee bezig is, bedient in feite de hele plant", vertelt Kok. Toevallig komt er net een vrachtauto aanrijden om een lading (aardvochtig) zand te laden. Ik zie zand uit verschillende bunkers via een doseerinstallatie op een lopende band vallen. Kok geeft commentaar: "Bestellingen en doseringen; het gaat allemaal volautomatisch. Hier kan volgens klantspecificaties elk gewenst mengsel samengesteld worden: voor industriële klanten, maar ook, via WJ Euromix, voor de aanleg van sportvelden."

Kurkdroog instrooizand

WJ Euromix laat dus verschillende fracties aardvochtig zand vanuit Itterbeck naar Coevorden komen. Daar verlaagt men in een gecertificeerde drooginstallatie het vochtgehalte van de fracties van zo'n vijf procent tot 0,1 procent. Daarna slaat men de fracties op in vier aparte silo's van ieders 250 ton. Op basis van klantspecificaties stelt men volgens ISA Sport normen de instrooi-

Instituut voor Sportaccommodaties

Materiaal : instrooizand
Sport : voetbal
Omschrijving : productiemonster fles
Plaats : Coevorden

Analysenummer : 200602064
Datum : 9 februari 2006
Projectnummer : 28054002

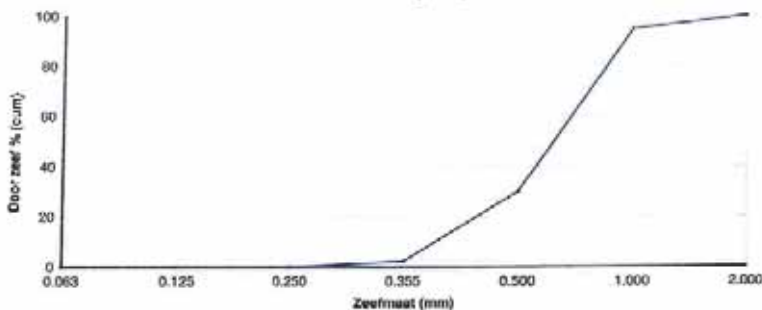
Normcode : ISA-M4.c
Normversie : maart 2004

Opdrachtgever : Euromix

Structuur : gesloten
Vorm : > 80% rond
Vreemde bestanddelen : geen
Korrelafmeting : 0-1 mm
Slijtvastheid : >25 %

Korrelverdeling	
< 2.0 mm	100 %
< 1.0 mm	95 %
< 0.500 mm	30 %
< 0.355 mm	2 %
< 0.250 mm	0 %
< 0.125 mm	0 %
< 0.063 mm	0 %

Korrelverdelingsdiagram

Conclusie: Een monster instrooizand dat voldoet aan de norm ISA-M4.c.

Natasja Siemes
 Natasja Siemes
 Senior laboratoriummedewerker

www.isa-sport.com | Instituut voor Sportaccommodaties B.V.
 Faenzastraat 31 • Postbus 302 • 6800 AH Arnhem • Telefoon (026)483 46 37 • Fax (026) 483 46 30 • E-mail info@isa-sport.com

zandmengsels samen. Volledig computergestuurd lossen doseerinstallaties het kurkdroge zand op één transportband die onder de silo's langsloopt. Hierdoor bereikt men een goede menging. Aan het eind van de transportband staat een vrachtauto klaar om het product naar een sportveld te transporteren. Op de markt voor strooizand is een vrij beperkt aantal aanbieders volgens Kok: "WJ Euromix is hierin een bedrijf dat sterk in opkomst is. We leveren strooizand door het hele

land, dat kan per vrachtwagen, maar we kunnen het ook in silo's aanleveren. Voor het instrooien van een kunststofvoetbalveld is zo'n 300 ton nodig. Eigenlijk is onze actieradius onbeperkt. Voor de levering van aardvochtig gecertificeerd zand voor de aanleg van natuurlijke sportvelden of de ondergrond van kunststofvelden ligt dat anders. Daar praat je meestal over heel wat meer tonnen. De transportkosten beperken onze actieradius tot zo'n 70 kilometer."

Niet veel duurder

Kok geeft nog even een college over de ISA Sport benamingen voor het zand. De M4A, de M4B, de M4C staan voor droog instrooizand, voor respectievelijk hockey-, tennis- en voetbalvelden. Terwijl de benamingen M3C, M3D en de M3E gebruikt worden voor aardvochtig zand, worden gebruikt om te verschrallen in de herfst of voor de renovatie van de toplaag in het voorjaar. Lachend voegt hij hier toe: "Als je lezers daar meer over de normen willen weten, kijken ze maar eens op www.isasport.nl."

Ondanks alle extra inspanning voor het produceren van gecertificeerd zand is het prijsverschil met ongecertificeerd zand niet eens zo erg groot. Volgens Kok ligt dit op 0,50 tot 1,00 per ton: Kok: "Bij de verschralling van de toplaag in de herfst of renovatie van de bovenste 10-15 centimeter loop je als amateurclub grote risico's als je zand van de plaatselijke loonwerker betreft. Als je bedenkt dat voor onderhoud in de herfst voor een voetbalveld enkele tientallen tonnen zand nodig zijn en dat het bij renovatie om enkele duizenden tonnen gaat, loopt men voor een gering bedrag jaarlijks extra veel minder risico's. Er zijn teveel voorbeelden waar sporters blessures opliepen door steentjes of andere ongerechtigheden in de toplaag. Amateurverenigingen zitten niet te wachten op schadeclaims van geblesseerde sporters en ze hebben ook geen belang bij juridisch gesteggel over de levering van 'verkeerd' zand. Bij gebruik van gecertificeerd zand is dat in elk geval uitgesloten!"

